Verplichte gemeenschapsdienst helpt langdurig werklozen aan een baan

WAAR

NIET WAAR

INTRO

Wie langer dan twee jaar werkloos is, moet in Vlaanderen vanaf 2023 verplichte gemeenschapsdienst doen. Dat besliste Vlaams minister van Werk Hilde Crevits. Op lange termijn zou dat hen aan een baan helpen. Klopt dat wel?

In Vlaanderen zijn zo'n 70.000 mensen al langer dan twee jaar werkloos. Met de verplichte gemeenschapsdienst wil de Vlaamse regering hen een duwtje in de rug geven om ze weer aan de slag te helpen. Dat houdt in dat ze een taak krijgen bij de lokale besturen, bijvoorbeeld in een vaccinatiecentrum of bij de groendienst.

Volgens minister Crevits staan mensen die langdurig werkloos zijn ver van de arbeidsmarkt. Volgens haar verliezen ze een aantal competenties die nodig zijn voor een job. "Ik wil hen weer goesting geven om de stap naar de arbeidsmarkt te zetten", redeneert ze. Werkzoekenden die de gemeenschapsdienst weigeren, verliezen hun uitkering.

Toch blijkt uit wetenschappelijk onderzoek dat gemeenschapsdienst langdurig werkzoekenden niet aan een baan helpt. Daarnaast is het de vraag of overheden op zo'n grote schaal wel kwalitatieve jobs kunnen aanbieden. Dat zegt ook professor Ides Nicaise (KU Leuven), die vergelijkbare systemen in het buitenland onderzocht, op VRT NWS. "Het gevaar bestaat dat je allerlei vormen van dwangarbeid krijgt om mensen bezig te houden. Maar als ze het zinloos vinden, of als het soort werk hen niet ligt, worden ze gesanctioneerd."

"Bovendien stigmatiseert het werkzoekenden", zo zegt Nicaise. "Omdat het verplicht is, gaan werkgevers denken dat ze niet gemotiveerd zijn."

Meer nog, volgens Nicaise is de verplichte gemeenschapsdienst nefast voor de reguliere tewerkstelling. "Voor een werkgever is het veel voordeliger om iemand aan te nemen in zo'n nepstatuut. Daardoor is de kans op een regulier arbeidscontract voor werkzoekenden kleiner."

Daarnaast druist de verplichting in tegen het principe van het recht op arbeid, en dus ook het recht op vrije keuze van arbeid.

CONCLUSIE

Verplichte gemeenschapsdienst leidt niet tot meer banen voor langdurig werkzoekenden. ACV is voorstander van andere systemen die wél positieve effecten zouden hebben. Denk maar aan de 'zones sans chômeurs', een aanpak die nu in Brussel voorligt. In dat systeem krijgen werkzoekenden een echte baan, met een echt contract, loon en begeleiding - bijvoorbeeld in de sociale economie. De financiering gebeurt voor een stuk door de werkloosheidsuitkering, de meerkost in dit systeem is dus beperkt. Een echte win-win, dus.